2003 – 0516/0

MINISTERE DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT COMME MONUMENT CERTAINES PARTIES DE L'HOTEL DE LANNOY SIS RUE AUX LAINES, 13 A BRUXELLES

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, notamment les articles 22 et 23;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 25 mars 1999 entamant la procédure de classement comme monument des façades et de la toiture ainsi que de certaines parties de l'intérieur de l'hôtel de Lannoy; et du jardin situé à l'arrière du bien sis rue aux Laines, 13 à Bruxelles;

Vu l'avis du collège des bourgmestre et échevins de la Ville de Bruxelles émis le 10 juin 1999;

Vu l'avis de la Commission royale des monuments et des sites émis le 4 octobre 2000 ;

Considérant que les propriétaires, par lettre du 29 juillet 1999, ont approuvé le classement, sous réserve que la zone de protection du bien soit étendue aux deux côtés de celui-ci;

MINISTERIE VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN BEPAALDE DELEN VAN HET HOTEL DE LANNOY GELEGEN WOLSTRAAT 13 TE BRUSSEL

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Gelet op de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed, inzonderheid op artikelen 22 en 23;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 25 maart 1999 houdende instelling van de procedure tot bescherming als monument van de gevels en de bedaking en van bepaalde delen van het interieur van het hotel de Lannoy en van de tuin achter het goed, gelegen Wolstraat 13 te Brussel ;

Gelet op het advies van het College van Burgemeester en Schepenen van de stad Brussel uitgebracht op 10 juni 1999;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen uitgebracht op 4 october 2000;

Overwegende dat de eigenaars, per brief van 29 juli 1999, de bescherming hebben goedgekeurd, onder voorbehoud dat de vrijwaringszone aan weerszijden van het goed wordt uitgebreid ;

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE • COLLÈGE RÉUNI DE LA COMMISSION COMMUNAUTAIRE COMMUNE • 2909 CHANCELLERIE

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING • COLLEGE VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE • KANSELARIJ

Considérant que cette observation peut être rencontrée comme suit :

le bien est entièrement entouré des zones de protection des immeubles classés voisins ;

Sur la proposition du Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale et du Secrétaire d'Etat ayant les Monuments et Sites dans ses attributions,

ARRETE :

Article 1er - Sont classés comme monument les façades, la toiture, en ce compris la charpente, et certaines parties intérieures : passage couvert, vestibule et cage d'escalier d'honneur, salle à manger, salons, antichambre et fumoir du bel étage de l'aile principale et caves; ainsi que le jardin de l'hôtel de Lannoy sis rue aux Laines, 13 à Bruxelles, connu au cadastre de Bruxelles, 8e division, section H, 6e feuille, parcelle n° 1013 d, en raison de leur intérêt historique et artistique, précisé dans l'annexe I du présent arrêté.

Art. 2 - La zone de protection relative au monument décrit dans l'article 1er comprend les voiries, parties de voiries, ainsi que l'ensemble des parcelles ou parties de parcelles reprises dans le périmètre délimité sur le plan figurant à l'annexe II du présent arrêté.

Overwegende dat deze opmerking als volgt kan tegemoet gekomen worden :

het goed wordt volledig omringd door de vrijwaringszones van de naburige beschermde goederen ;

Op de voordracht van de Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en van de Staatssecretaris, belast met Monumenten en Landschappen,

BESLUIT :

Artikel 1 – Worden beschermd als monument de gevels, de bedaking, met inbegrip van het dakspant, en bepaalde delen van het interieur : overdekte doorgang, vestibule en eretrappenhuis, eetkamer, salons, antichambre en rookkamer van de bel etage van de hoofdvleugel en kelders ; alsook de tuin van het hotel de Lannoy gelegen Wolstraat 13 te Brussel, bekend ten kadaster te Brussel, 8de afdeling, sectie H, 6de blad, perceel nr 1013 d, wegens hun historische en artistieke waarde, zoals nader bepaald in bijlage I gevoegd bij dit besluit.

Art. 2 - De vrijwaringszone met betrekking tot het in artikel 1 vermelde monument betreft de wegen, gedeelten van de wegen evenals het geheel van de percelen of gedeelten van de percelen opgenomen in de omtrek, afgebakend op het plan gevoegd in bijlage II bij dit besluit.

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE • COLLÈGE RÉUNI DE LA COMMISSION COMMUNAUTAIRE COMMUNE • CHANCELLERIE

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING • VERENIGD COLLEGE VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE • KANSELARIJ

Art. 3 - Le Ministre qui a les Monuments et Sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Bruxelles, le 19 -07- 2001

Par le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation Urbaine et de la Recherche Scientifique,

François-Xavier de DONNEA

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré des personnes,

Willem DRAPS

Art. 3 - De Minister bevoegd voor de monumenten en landschappen, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 19 -07- 2001

Door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE • COLLÈGE RÉUNI DE LA COMMISSION COMMUNAUTAIRE COMMUNE • CHANCELLERIE

10 -09- 2001

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING • VERENIGD COLLEGE VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE • KANSELARIJ

ANNEXE I A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT COMME MONUMENT CERTAINES DE L'HOTEL DE LANNOY SIS RUE AUX LAINES, 13 A BRUXELLES

Réf. cadastrale : Bruxelles, 8e division, section H, 6e feuille, parcelle n° 1013 d

Description sommaire :

Construit en 1762 par le maître maçon Josse Mansion, cet hôtel de maître fut racheté par le comte d'Epinoy en 1768 et par le comte Gustave de Lannoy en 1833. Il a fait l'objet d'une restauration et d'un agrandissement en 1907-1908, sur les plans de l'architecte O. Flanneau.

De plan en U, l'immeuble compte deux niveaux sous une toiture mansardée percée de lucarnes à fronton. La couverture d'ardoises repose sur une charpente de bois conservée dans son état d'origine. La façade principale en grès se développe sur neuf travées. La travée médiane, en léger ressaut et à refends, est percée d'une porte cochère en plein cintre à encadrement creusé en gorge, surmontée à l'étage par une fenêtre également en plein cintre et précédée d'un garde-corps en fer forgé. Protégées par des contrevents ou des grilles, les fenêtres du rez-de-chaussée sont à arc surbaissé; celles de l'étage sont rectangulaires. L'horizontalité de l'élévation est marquée par le bandeau séparant les niveaux et l'entablement classique : architrave moulurée, frise portant le millésime « MDCCLXII » et corniche profilée.

Côté jardin, les façades en briques sur soubassement de grès sont disposées en U. La travée d'accès plus large est percée au premier d'une grande fenêtre en plein cintre. En 1907-1908, l'aile sud a été transformée et prolongée de trois travées - dont une arrondie et en surplomb. Au nord, les anciennes écuries et dépendances ne comptent qu'un niveau et demi.

Intérieur. Un passage couvert donne à la fois accès au jardin, aux pièces du rez-de-chaussée et, par un escalier d'honneur à rampe en fer forgé, aux salles d'apparat du bel étage et aux chambres du second.

Au bel étage, une salle à manger donnant sur le jardin et différents salons en enfilade donnant sur la rue - salon rouge, antichambre, salon jaune et fumoir - conservent leur décor de style Louis XV : plafonds moulurés, murs lambrissés, cheminées en marbre, vraisemblablement d'origine, comme d'ailleurs le mobilier. Certains éléments ont peut-être été rapportés aux XIXe et XXe siècles.

Les vastes caves qui s'étendent sous l'aile principale sont couvertes de voûtes en briques.

Jardin: une cour pavée précède une pelouse en pente encadrée de deux allées également pavées. Au bout de la pelouse, dans une niche de verdure, un buste d'homme repose sur un socle en pierre bleue.

Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 2, 1° de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier

Intérêt historique et artistique

Ayant acheté en 1762 l'ancienne maison de don Diego de Ruyter, le maître maçon Josse Massion, originaire d'Enghien, ne tarda pas à faire construire sur son emplacement une assez vaste demeure, actuel hôtel de Lannoy. Ce dernier doit son nom à la famille qui l'acquit en 1833 et en est restée propriétaire. Entre 1768, année où Josse Massion vendit son bien au comte d'Epinois, et 1833, l'hôtel connut plusieurs occupants et fut à diverses reprises loué en tout ou en partie.

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE
CHANCELLERIE

Depuis la démolition des hôtels de Mérode-Deinze et de la Boëssières-Thiennes en 1956, et les profondes tranformations apportées aux hôtels voisins, l'hôtel de Lannoy demeure, avec l'hôtel de Mérode-Westerloo l'un des témoins les plus intéressants du passé de la rue aux Laines. A l'époque qui nous occupe, la fin du XVIIIe siècle, cette rue était encore le lieu de résidence de grandes familles de la noblesse, ce qu'elle était depuis le XVIe siècle.

Par la régularité classique de ses façades, parfaitement préservées, par la disposition et l'ornementation de ses espaces intérieurs restaurés avec soin au début du siècle, l'hôtel de Lannoy est par ailleurs un exemple quasi unique à Bruxelles d'une architecture privée du XVIIIe siècle d'une telle ampleur et d'une telle qualité.
La mise en valeur d'un bien aussi exceptionnel, par ailleurs en parfait état de conservation, s'impose.

Il convient d'ajouter que le bien s'inscrit dans un ensemble d'une grande homogénéité dont la plupart des éléments bénéficient d'ores et déjà d'une mesure de protection.

Bibliographie :
J. LORTHIOIS, *Aperçu chronologique de l'histoire de l'hôtel de Lannoy et de la rue aux Laines*, s.l., 1974, notice non publiée.

Vu pour être annexé à l'arrêté du , 19 -07- 2001

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation Urbaine et de la Recherche Scientifique,

François-Xavier de DONNEA

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré des personnes,

Willem DRAPS

10 -09- 2001

V.9909

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE
RÉGION DE LA COMMISSION COMMUNAUTAIRE COMMUNE
CHANCELLERIE

BIJLAGE I VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN BEPAALDE DELEN VAN HET HOTEL DE LANNOY GELEGEN WOLSTRAAT 13 TE BRUSSEL

Kadastrale gegevens : Brussel, 8de afdeling, sectie H, 6de blad, perceel nr 1013 d

Beknopte beschrijving

Dit herenhuis werd in 1762 gebouwd door meester-metselaar Josse Massion. In 1768 werd het aangekocht door graaf d'Epinoy en in 1833 door graaf Gustave de Lannoy. In 1907-1908 volgden een restauratie en een uitbreiding, naar de plannen van architect O. Flanneau.
Het gebouw heeft een U-vormige plattegrond en bestaat uit twee bouwlagen onder een mansardedak met twee dakkapellen onder frontonbekroning. De leien bedaking rust op een houten dakgebinte, dat in zijn oorspronkelijk staat werd bewaard. De hoofdgevel in zandsteen telt negen traveeën. De middentravee vormt een risaliet met schijnvoegen en is opengewerkt door een rondbogige inrijpoort met kwarthol beloop, bekroond door een rondboogvenster op de verdieping, dat voorzien is van een smeedijzeren borstwering. De getoogde benedenvensters en de rechthoekige bovenvensters zijn getralied of voorzien van luiken. De horizontaliteit van de gevel wordt geaccentueerd door de puilijst en het klassieke hoofdgestel met gelede architraaf, een fries met het jaartal « MDCCLXII » en een geprofileerde kroonlijst.

Aan de tuinzijde zijn de bakstenen gevels met zandstenen sokkel volgens U-vormige opstand opgetrokken. De ingangstravee is breder en wordt op de eerste verdieping opengewerkt door een groot rondboogvenster. In 1907-1908 werd de zuidervleugel verbouwd en verlengd met drie traveeën, waaronder één travee met een gebogen erker. Ten noorden bevinden zich de voormalige stallingen en het koetshuis met slechts één en een halve bouwlaag.

Interieur. Een overdekte doorgang leidt zowel naar de tuin als naar de vertrekken van de benedenverdieping, en, via een eretrap met smeedijzeren trapleuning, naar de salons van de bel-etage en de vertrekken van de tweede verdieping.

De bel-etage bezit een eetkamer, die uitkijkt op de tuin. Aanpalend bevinden zich verschillende opeenvolgende salons richting straatkant : het rode salon, de antichambre, het gele salon en de rookkamer. Al deze vertrekken hebben hun Lodewijk-XV-decoratie behouden zoals de plafonds met lijstwerk, de lambriseringen en de marmeren schoorstenen die, net als het meubilair, waarschijnlijk oorspronkelijk zijn. Een aantal elementen werden misschien aangebracht in de loop van de 19de en de 20ste eeuw.

De ruime kelders strekken zich uit over heel de hoofdvleugel en hebben bakstenen gewelven.

De *tuin* bestaat uit een geplaveide binnenplaats die een licht hellend grasperk voorafgaat. Links en rechts bevindt zich een geplaveid wandelpad Achteraan het grasperk staat een grote nis met buste op een blauwe hardstenen sokkel.

V.9909

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING
KANSELARIJ
COLLEGE VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

Waarde van het goed volgens de maatstaven bepaald in artikel 2, 1° van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed

Historische en artistieke waarde

Nadat meester-metselaar Josse Massion, afkomstig van Edingen, dit oude huis in 1762 van Diego de Ruyter kocht, begon hij op deze plaats onmiddellijk een groot huis te bouwen, het huidige hotel de Lannoy. Deze benaming heeft het pand te danken aan de famille die het huis in 1833 aankocht en er nog steeds eigenaar van is. Tussen 1768, het jaar waarin Josse Massion zijn goed aan graaf d'Epinoy verkocht, en 1833 kende het hotel meerdere inwoners en werd het herhaalde keren, geheel of gedeeltelijk, verhuurd.

Sinds de afbraak van het hotel de Merode-Deinze en het hotel de la Boëssières-Thiennes in 1956 en de ingrijpende verbouwingen van de naburige hotels, blijft het hotel de Lannoy, samen met het hotel de Merode-Westerloo, een van de interessantste historische getuigen van de Wolstraat. Op het einde van de 18de eeuw was deze straat, na twee eeuwen, nog steeds de verblijfplaats van grote adellijke families.

De klassieke regelmaat van zijn gevels en de indeling en decoratie van de vertrekken, die met zorg gerestaureerd werden aan het begin van deze eeuw, maken van het hotel de Lannoy haast een uniek voorbeeld van 18de-eeuwse privé-architectuur van hoogstaande kwaliteit en van grote omvang in Brussel.
Een dergelijk uitzonderlijk goed, dat bovendien in een zeer goede bouwfysische toestand verkeert, moet dan ook de nodige aandacht krijgen.

Er dient hier opgemerkt te worden dat het goed deel uitmaakt van een zeer homogeen geheel, waarvan de meeste elementen al beschermd werden.

Bibliografie :

J. LORTHIOIS, *Aperçu chronologique de l'histoire de l'hôtel de Lannoy et de la rue aux Laines*, s.l., 1974, onuitgegeven tekst.

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 19 -07- 2001

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

François-Xavier de DONNEA

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

10 -09- 2001

Willem DRAPS

V.9909

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING • VERENIGD COLLEGE VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE • KANSELARIJ

ANNEXE II A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT COMME MONUMENT CERTAINES PARTIES DE L'HOTEL DE LANNOY SIS RUE AUX LAINES, 13 A BRUXELLES

BIJLAGE II VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN BEPAALDE DELEN VAN HET HOTEL DE LANNOY GELEGEN WOLSTRAAT 13 TE BRUSSEL

DELIMITATION DE LA ZONE DE PROTECTION

AFBAKENING VAN DE VRIJWARINGSZONE

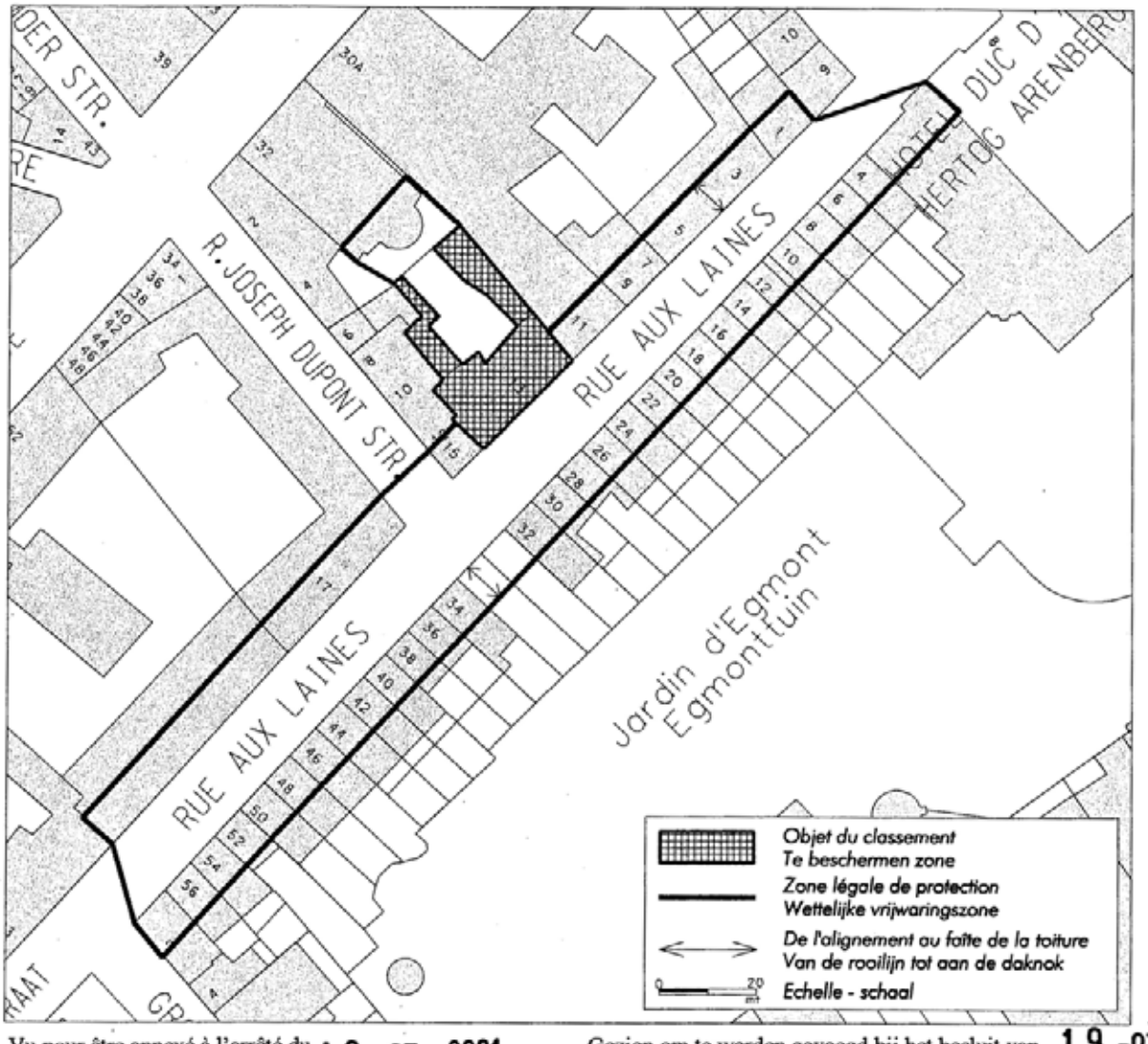

Vu pour être annexé à l'arrêté du 19 -07- 2001

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 19 -07- 2001

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation urbaine et de la Recherche scientifique,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

François-Xavier de DONNEA

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré des personnes,

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

Willem DRAPS

10 -09- 2001

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE • CHANCELLERIE • COLLÈGE POUR LA COMMISSION COMMUNAUTAIRE COMMUNE

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING • KANSELARIJ • COLLEGE VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE